

dezelfde breedte als Middelburg, maar op 92 M. hoogte boven de zee. De hogere ligging is een factor, die vertragend werkt, maar blijkbaar overtroffen wordt door het voordeel van de tusschenliggende spoedig verwarmde landstrook.

Volgens de tabel is in de allereerste lente Middelburg voor, maar reeds in de „eerste lente” komt Werden een dag voor; in de „volle lente” en den voorzomer reeds 7 dagen en in den vollen zomer 13 dagen. De „voorjaarsdatum” van Ihne wordt berekend uit gegevens die hier vallen onder „eerste lente” en „volle lente” en komt dus voor Middelburg ondanks de ligging aan de kust en op zeeniveau iets later dan voor de vergelijkingsplaats! De voorsprong, dien Middelburg als echte zeeplaats toch nog heeft in de *allereerste lente* kwam bij dien gemiddelden voorjaarsdatum *niet* tot uiting; die voorsprong zou volgens de door Ritter gegeven lijsten maar even 21 dagen zijn! De grootte van dien voorsprong is m.i. foutief berekend; dat enorme verschil wordt n.l. veroorzaakt door één opgave (voor één van de zes jaren) voor „Ranunculus-bloei”; de *soort* wordt *niet* opgegeven; is het wel zeker dat dezelfde soort in de beide plaatsen genoteerd is?! Verwaarloos ik deze „Ranunculus-fase”, dan blijft voor het allereerste voorjaar helaas alleen nog sneeuwklodjesbloei en die geeft een verschil van gemiddeld $4\frac{1}{2}$ dag ten gunste van Middelburg. Dit is logischer dan de 21 dagen welke binnen een maand ingehaald moesten zijn! Zoover als de gebrekkige gegevens ons kunnen helpen blijkt de veronderstelling dus wel uit te komen. De vergelijking van een paar overeenkomstig gelegen Duitse plaatsen bevestigt dit nog.

Men vergelijke hierbij nog eens de overeenkomstige conclusies, waartoe de heer Tollenaar in een heel ander onderzoek, betreffende trek en broeden van vogels, komt in *D. L. N.* jg. 22, blz. 249.

Ik heb opzettelijk dit artikel zoo uitvoerig gerefereerd, niet omdat het zoo belangrijk is in z'n soort, of omdat het uitmunt door een bijzondere wijze van behandeling van het onderwerp, maar speciaal om het onder de aandacht te brengen van de *Jeugdbonden* en *Clubs van jongere natuurliefhebbers*, die op het oogenblik overal in den lande worden opgericht of hun werk reeds opgevat hebben. Die kunnen daaruit zien hoe zelfs het eenvoudige noteeren van bloeidatum's e. d., als het maar zorgvuldig en geregeld volgens een vast plan gebeurt, de stof tot interessante en wetenschappelijk belangrijke studies kan leveren. Laten die clubs vooral niet vergeten de *«Phaenologische waarnemingen»* in hun lijst van vaste werkzaamheden op te nemen. Tot de werkzaamheden van het „Centrale Secretariaat van den Jeugdbond van Natuurliefhebbers” komt dan te behoren het opvragen, vergelijken en bewerken van de „fasenlijsten” van de verschillende plaatselijke clubs. Wannecr ze dat flink aanpakken in verschillende uiteengelegen plaatsen van ons land, zullen die juniore clubs zeer spoedig daardoor de aandacht op zich gevestigd zien van de wetenschappelijke natuuronderzoekers, zelfs van de geographen en meteorologen!

J. HEIMANS.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Adressen van verschillende jeugdclubs. — *Den Haag*: N. G. V. Gymnasium, Secr. Mej. M. v. d. Hoop, van Lennepstraat 69; E. Heimans, H. B. S. Secr. F. Vogels, Obrechtstraat 478; N. L. C. Lyceum, Secr. J. van Erp, Albertinestraat 12; N. H. C. H. B. S. Secr. R. P. Wirix, Heemskerkstraat 23; Hydra, Secr. G. P. Wimmann, Groote Markt 25; Linnaeus, Secr. Ankerman, Ampèrestraat 60 A. *Hilversum*: Naam? Secr. L. de Kromme, Huizerstraat 4c. *Groningen*: De Tureluurs, G. H. B. S. Secr. J. de Jonge, Koolstraat 20; Plinius, Meisjes H. B. S. Secr. Mej. A. Doornbos, Westersingel 21; Linnaeus, R. H. B. S. Secr. F. Koster, Bedumerstraat 25c; *Leeuwarden*: N. H. V. Natura R. H. B. S. Secr. F. Menalda, Groote Kerkstraat; Avibus, W. Beintema, Vegelindwardsstraat, Leeuwarden. *Hoorn*: Wetenschappelijke Club, J. Elema, Avenhorn.

Gaarne ontvangen wij aanvullingen op deze lijst. Het behoeft geen betoog, dat het onderling verkeer tusschen al deze clubs van groot belang is voor haar bloei.

T.